

Arab vébé – az iszlám szokások jegyében

Idén szokatlan módon és időpontban Katarban rendezik meg a labdarúgó-világ bajnokságot. A döntés meghozatalában bizonyára a pénz és bizonyos érdekek játszottak főszerepet, hiszen a világon az egyik legmagasabb nemzeti össztermékkel rendelkező ország egyáltalán nem tartozik a futball nagyhatalmai közé. Területe még Székelyföldét sem éri el, hárommilliónyian lakják. De „folyik az olaj”, és határidőre átadták, felújították nyolc pompás stadiont.

Az arab vébé igencsak elüt az eddig megszokott, többnyire európai és amerikai helyszíneken rendezett tornáktól, sőt még a dél-afrikaitól vagy a közös rendezésű dél-koreai–japán focivébéitől is. Nemcsak azért, mert a nyári tikkasztó hőség miatt november-decemberben mérkőznek meg a csapatok, hanem azért is, mert első alkalommal nyújt otthont muszlim ország a legjobb futballcsapatoknak. Márpedig a Korán tanításai által az iszlám hittel összefüggő életszemlélet és jogrendszer bizonyos mértékig a nem muzulmán hitűekre, a vébé szereplő csapatokra és kísérőikre, valamint a fociszurkolókra is érvényes lesz. Nyilvánvalóan nem Allah dicsőítése vagy az imám hívogató szavára elvárt válaszdás által, hanem a helyi törvények betartása miatt. Katarban – mint arab országban – ugyanis tiltott a nyilvános alkoholfogyasztás, csak erre kijelölt helyszíneken megengedett, és ezen a világbajnokságon lesz először szextilalom, amire a drukkereknek fel kell készülniük.

A kicsapongások tekintetében a focirajongókra a megszokottnál lényegesen szűkebb napok várnak. Aki először vagy akár ismételtelen eljut kedvenc válogottjával a világbajnokságra, ahol nemcsak az eredmények érdeklík,

hanem a hangulatán is szeretne javítani néhány korsó sörrel, annak nemigen lesz alkalma kitombolnia magát. Mert lesznek korlátozások, és a megengedett határ négy korsó sörig terjed ki, korsónként tizenegynéhány eurós árban. És az európai fociszurkoló hiába epekedik az arab lányok után, nehezen jön össze egy kis futó kaland, mivel a szigorú szabályok szerint nem úzhatnak nyilvánosan az ipart. Aki idén ilyesmiről álmodik, mint máskor, más helyszíneken, annak tudatosítania kell, hogy Katar nem lesz túlságosan vendégmarasztaló ilyen téren. Mivel az egyéjszakás

kaland, illetve a homoszexualitás illegális, sőt hét év börtönt vonhat maga után, a szurkolók súlyos büntetést kaphatnak, ha tartják magukat a mindennapos dolgaikhoz. Ez a szabály, hiába repül Dohába szivárványszínű díszítésű repülővel a futballcsapatok némelyike.

Az idei arab vébé az alkohol- és szexitalomnak tétje lesz, nem lehet alapozni a dohai kormány elnökö álláspontjára. Errefelé még nem terjedtek el a liberális eszmék, és nem dominánsak a szabad élethez (és dorbézoláshoz) rendelt jogok. Dohában például elképzelhetetlen az, ami Budapesten történt a leg-

utóbbi Eb-n: a bespiccelt holland szurkolók lehugyozták az egyik pesti utcát, amint az akkoriban interneten terjedő leleplező felvétel tanúskodott róla. A Korán ugyanis mindenkitől elvárja a józanságot, és védi az identitást. A Koránról azt tartják a terjesztői, hogy nem „elavult európai Biblia”, amelynek helyét fokozatosan átveszi a megengedő jogszabályozás, hanem élő valóság. Az „arab szentírás” nem engedi meg azt, amit mifelénk a fociszurkoló, sportrajongó, fesztiválózó rocker vagy csupán hétvégén más-más európai városban randalírozó egyén számára

megszokott gyakorlat. Katar utcáit nem fogja összehányini senki sem, sőt még a sivatagban sem ítéltetik bolyongásra az esetlegesen ittas szurkoló. Ehelyett inkább hűvösre kerül a klímaberendezésekkel alaposan felszerelt börtönben.

As-salamu alaykum! Béke veled!

Dr. Ábrám Zoltán

A szerző marosvásárhelyi egyetemi tanár

A katarai labdarúgó-világbajnokságon az alkohol- és szexitalomnak tétje van. Nem lehet alapozni a dohai kormány elnökö álláspontjára

▼ FORRÁS: FACEBOOK / FIFA WORLD CUP

Növényorvos – az mi?

A Székelyhon napilap november 11-ei számában megjelent írás (Romániában még csak ízelgetik – 7. oldal) eleven és mindennapi problémát vet fel. Nevezetesen azt, hogy Románia mezőgazdaságában a rendszerváltás megszüntette a szervezett és minden megyében létező növényvédelmi laboratóriumokat és az előrejelzést, valamint a vegyszerek tárolását és használatuk tudományos alkalmazását. A megyei mezőgazdasági igazgatóság egyik ága volt mindaz, ami a természet növények védelmét célozza. Persze a kommunizmus bukásával megszűnt a földtulajdon kollektívákban létezése. Annak idején a kierőszakolt szövetkezesítés állami ellenőrzést és irányítást vezetett be a mezőgazdaságban. E helyzetnek megfelelően a megyei mezőgazdasági igazgatóság

szerves része volt a növényvédelem, amelynek szervezési keretébe mezőgazdasági mérnök, több technikus tartozott. És fontos szerepet töltött be a növényvédelmet irányító mezőgazdász és/vagy biológus, aki természet növények ismeretében intézkedett a vegyszeres kezelések tudományosan indokolt megkezdéséről, valamint az alkalmazandó vegyszer ajánlott mennyiségének megvitéséről. Ennek indokolt alapja a kártevők és károsítók (rovarok, gombák, vírusok stb.) fejlődésének ismeretén alapult, ami alapos biológiai ismereteket feltételezett. A kezelés kezdetéről és a alkalmazandó vegyszerről a megyei növényvédelem „növénydoktora” levélben minden gazdaságot értesített.

Ez voltam én Kovászna megyében. Rendelkezésemre állt a laboratórium felszerelése és a beosztott

növényvédelmi technikus. Olyannyira alapos biológiai ismeretekre volt szükség, hogy országosan ezt a feladatot biológusok látták el (csak kivételesen mezőgazdasági mérnökök). Tudtommal a munkámmal meg voltak elégedve, volt, aki ennek hangot is adott.

Hogy ma, amikor nincs kollektív gazdaság s még említeni is csak átkozódva kerül rá sor, a föld magántulajdonosaitól nem várható el bármilyen biológiai ismeret az előforduló kártevők fejlődéséről vagy a mikroszkopikus gomba károsítóról. Mióta 1990-ben növényorvosként nyugdíjba mentem, leginkább a házi gombák kártételével kerestek meg, igen ritkán a mezőgazdaságban kárt okozó élőlények elleni védekezés miatt. Pedig sem az almamolyt, sem a kolorádóbogarat, sem a burgonyát rothasztó bakté-

riumot nem a kommunizmus hozta ránk, a számos károsító manapság is létezik, és rontja a természet növény egészségét, csökkenti a terméshozamot.

Sajnos nem ismerem a jelenlegi helyzetet növényvédelmi vonatkozásban. Talán volt olyan időszak 1990 után, hogy a még megmaradt szakemberek jelezték a védekezésre kedvező időpontot és vegyszert a vidéki gazdáknak levelezőlapon vagy személyesen (aki ezt kérte), vagy a polgármesteri hivatal közvetítésével. Mert nem mindegy az, hogy egy-egy kártevő tömeges

megjelenésekor vagy petelerakás idején, hernyóállapotban vagy a következő nemzedék kikelésekor permetezünk. Ehhez biológiai ismeretekre és a hatékony vegyszerekre alapos ismeretűre van szükség. A különböző megyékben tevékenykedett kollégák már mindannyian nyugdíjasok, de ha még élnek, bizonyára szívesen veszik, ha a termelő segítségüket kéri. Így tudása társadalmi érdeket szolgál, és nem megy veszendőbe.

Puskás Attila

A szerző sepsiszentgyörgyi növényvédelmi főbiológus

Véleményét elküldheti:

sms-ben: **0726-720418**

e-mailben: uzenet@szekelyhon.ro

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, szerkesztve, illetve illusztrálva közölje. A közölt levelek tartalmával nem feltétlenül értünk egyet.